

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา พะเยา เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา พะเยา เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง ไตพิจารณาการศึกษา
ต้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร. อนุสรณ์ คุณานุสรณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัตน์)
คณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง
พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข ช้อบกพร่อง จาก ดร.อนุสรณ์ คุณมานุสรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายปิยนารถ ชาวน่าน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ดร.สกาวัฒน์ ไกรมาก ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ และนางสาวเพย ฤดีใจ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์และให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหาร คณะครูและประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 1 มหาวิทยาลัยพะเยา ทุกท่านที่เป็นกำลังใจและคอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลงด้วยดี

อัชรี วงศ์กา

ชื่อเรื่อง	การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า	อัครี วงศ์กา
ที่ปรึกษา	ดร. อนุสรณ์ คุณานุสรณ์
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555
คำสำคัญ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและศึกษาระดับปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การวางแผน การมีส่วนร่วม ชุมชน การเรียนการสอน และระบบประกันคุณภาพภายใน ที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ประชากรจำนวน 78 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า

1. ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การวางแผน การมีส่วนร่วม ชุมชน การเรียนการสอน และระบบประกันคุณภาพภายใน ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

Title THE STUDY OF FACTORS AFFECTING SUCCESS IN EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE PROCESS OF PONG SECONDARY SCHOOLS UNDERS THE OFFICE OF PHAYAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

Author Autcharee Wongka

Advisor Dr. Anusorn Kunanusorn

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Educational Administration, University of Phayao, 2012

Keywords Factors Affecting success in Educational quality assurance process

ABSTRACT

The purposes of this study were to study success in Educational quality assurance process of Pong Secondary schools under the office of Phayao Primary Educational Service Area Office 2, and to study factors affecting success in educational quality assurance under the office of Phayao Primary Education Service Area Office 2

The sample of this study was 78 people. The research instruments were check list and rating scale questionnaires. The data analysis was done by percentage, mean and standard deviation,

The findings were as follows:

1. Success in Educational quality assurance process of Pong Secondary schools under the office of Phayao Primary Educational Service Area Office 2 was at high level.
2. The factors of administrators, teacher, planning, participation, local community, learning and teaching, and educational quality assurance system that affecting success in education quality assurance under the office of Phayao Primary Educational Service Area Office 2 were at high level.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่จะได้รับการศึกษา	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	13
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	17
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา.....	28
ปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ..	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	48
3 วิธีดำเนินการศึกษา	51
ประชากร	51
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	57
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปลวกแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.....	59
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่นำจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปลวกแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ..	68
5 บทสรุป	78
สรุปผลการศึกษา.....	78
อภิปรายผลการศึกษา	83
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	91
อภิธานศัพท์.....	114
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	110

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มี 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้	32
2	แสดงมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มี 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้	34
3	แสดงมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้	38
4	แสดงมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้	38
5	แสดงมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้	38
6	แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาและ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	46
7	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง หน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน.....	58
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังข์ตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวม	59
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังข์ตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียน	60
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังข์ตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐาน ด้านการจัดการศึกษา.....	62
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังข์ตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐาน ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ในด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา..... 67
13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐาน ด้านมาตรการส่งเสริม..... 68
14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่นำจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 โดยภาพรวม..... 69
15	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านผู้บริหาร..... 70
16	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านครูผู้สอน..... 71
17	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการวางแผน..... 72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วม.....	73
19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านชุมชน.....	74
20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการเรียนการสอน.....	75
21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านระบบการประกันคุณภาพ ภายใน.....	76

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	24
2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	26

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบัน เป็นโลกแห่งยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูงมาก การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ของมนุษย์ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีการแข่งขันกันสูงมากตลอดเวลา จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศ ต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัว ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องคุณภาพของคน ที่จะต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ให้สมกับเป็นบุคคลแห่งยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งสิ่งที่จะสามารถพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ เป็นบุคคลที่เหมาะสมกับโลกในยุคโลกาภิวัตน์ได้นั้น ก็คือ การศึกษา การศึกษาจะเป็นตัวช่วยในการเตรียมความพร้อมให้แก่ทุกคน ให้เป็นคนที่มีคุณภาพ และพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ของกระแสโลกในยุคโลกาภิวัตน์

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 1) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ในการจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทุกระดับ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และมาตรฐานตามที่ต้องการ โดยที่ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษา รัฐจะต้องกระจายอำนาจในการบริหารงบประมาณ บุคลากรและทรัพยากรให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษา และสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

(จินตนา สุขสมแดน, 2553) กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เส้นทางสู่ความสำเร็จการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ที่มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ใน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ครูยุคใหม่ สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ และระบบบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งหวังพัฒนาผู้เรียนให้เป็น

คนเก่ง คนดี และมีความสุข เป็นคุณภาพของเด็กไทยในอนาคต เป็นผู้ที่มีความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นก้าวไกลสู่สากล และมีความเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์

จากจุดเน้นตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการนี้ สถานศึกษา ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และผลิตผลผลิตที่มีคุณภาพซึ่งก็คือ นักเรียนให้ก้าวไกลสู่สังคมโลกได้อย่างเต็มภาคภูมิ การที่จะทำให้สถานศึกษาและตัวผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมได้นั้น สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งจากภายในและภายนอก โดยถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ระบุไว้ว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก” และมาตรา 48 ระบุไว้ว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” มาตรา 49 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก ๆ 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 116, (ตอนที่ 74 ก), หน้า 14)

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7) การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ

ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด แต่จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างที่จะสามารถทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ เช่น ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องร่วมกันปฏิบัติงาน ในหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ มีการวางแผนในการใช้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาให้เป็นแนวทางเดียวกัน รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ อีก เช่น การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของทุกฝ่าย ความร่วมมือด้านชุมชน ดังเช่นทางสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้เสนอแนวคิดในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้ เกิดความสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างในการดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จว่าจะต้องมียุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ยุทธศาสตร์ การทำงานเป็นทีม ยุทธศาสตร์การสร้างควมตระหนัก และความรู้ความเข้าใจ ยุทธศาสตร์การ กำหนดผู้รับผิดชอบ ยุทธศาสตร์การวางแผนและการกำกับดูแล ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม และการปรึกษาหารือผู้เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543, หน้า 53-55)

จากแนวคิดดังกล่าวได้สอดคล้องกับ สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 45-46) ที่กล่าวถึงโรงเรียนที่มีคุณภาพจะต้องเป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องต่อไปนี 1) มีความเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ 2) มีเป้าประสงค์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) มีการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง 5) มีการสอนที่มีความมุ่งหมาย 6) มีความคาดหวังโดยรวมสูง 7) มีการเสริมแรงในเชิงบวก 8) มีการติดตามความก้าวหน้า 9) ส่งเสริมความรับผิดชอบของผู้เรียน 10) มีความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน 11) มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีปัจจัยหลายๆอย่าง ที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จ ในการประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยทางสถานศึกษาจะต้องมี การศึกษาในเรื่องมาตรฐานการศึกษาด้านต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและเตรียมพร้อมที่จะรับ การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554, หน้า 17) ซึ่งในปี พุทธศักราช 2554 นี้ ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยแบ่งเป็น 5 ด้าน 15 มาตรฐาน ได้แก่

1. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน : 6 มาตรฐาน
2. มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา : 6 มาตรฐาน
3. มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ : 1 มาตรฐาน
4. มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา : 1 มาตรฐาน
5. มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม : 1 มาตรฐาน

จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้างต้นนี้ จะสำเร็จและได้รับการรับรองมาตรฐานได้ น่าจะอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่ได้กล่าวมาเป็นตัวช่วย ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการให้สถานศึกษามีคุณภาพและผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีโรงเรียนขยายโอกาสที่ได้รับการประเมินภายนอก รอบ 3 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 (ระหว่างวันที่ 6 มิถุนายน 2554 ถึงวันที่ 24 สิงหาคม 2554) จำนวน 15 โรงเรียน (เวดดีวิชัย, 2554, สื่อออนไลน์) โดยในกลุ่มอำเภอปง ที่ผู้วิจัยสังกัดอยู่นั้น มีโรงเรียนขยายโอกาสที่ได้รับการประเมินภายนอก รอบ 3 จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งมีผลการประเมินภายนอกที่แตกต่างกัน โดยผลการประเมินดังกล่าวเป็นผลที่เกิดจากการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการ วางแผนจัดการบริหารการจัดการศึกษาร่วมกันมาโดยตลอด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 2 เพื่อให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทาง ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การวางแผน การมีส่วนร่วม ชุมชน การเรียนการสอน และระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งเป็น 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ เพื่อใช้ในการเตรียมการรองรับการประเมินภายนอก ดังนี้

1.1.1 มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน	: 6 มาตรฐาน	26 ตัวบ่งชี้
1.1.2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา	: 6 มาตรฐาน	33 ตัวบ่งชี้
1.1.3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	: 1 มาตรฐาน	2 ตัวบ่งชี้
1.1.4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา	: 1 มาตรฐาน	2 ตัวบ่งชี้
1.1.5 มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม	: 1 มาตรฐาน	2 ตัวบ่งชี้

1.2 ศึกษาปัจจัยที่นำจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มี 7 ด้าน ได้แก่

- 1.2.1 ด้านผู้บริหาร
- 1.2.2 ด้านครูผู้สอน
- 1.2.3 ด้านการวางแผน
- 1.2.4 ด้านการมีส่วนร่วม
- 1.2.5 ด้านชุมชน
- 1.2.6 ด้านการเรียนการสอน
- 1.2.7 ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบ 3 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 (ระหว่าง

วันที่ 6 มิถุนายน 2554 ถึงวันที่ 24 สิงหาคม 2554) รวม 4 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียน ชุมชน บ้านดอนไชย โรงเรียนชุมชนบ้านบอน โรงเรียนบ้านใหม่ปางค่า (ภูลังگانุสรณ์) และโรงเรียน ราชานุเคราะห์ กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 70 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด 78 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปร ตามรายละเอียด ดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่น่าจะส่งผลความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่

- 3.1.1 ด้านผู้บริหาร
- 3.1.2 ด้านครูผู้สอน
- 3.1.3 ด้านการวางแผน
- 3.1.4 ด้านการมีส่วนร่วม
- 3.1.5 ด้านชุมชน
- 3.1.6 ด้านการเรียนการสอน
- 3.1.7 ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2

นิยามศัพท์

1. การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

2. มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ค่าเฉลี่ย ของผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา

และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทำการประเมิน ด้วยแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวชี้วัด ดังนี้

3.1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มี 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

3.1.1 มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ หมายถึงผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกาย ตามเกณฑ์มาตรฐาน ห่างไกลจากสิ่งเสพติด ปัญหาทางเพศ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้เกียรติผู้อื่น และมีผลงานทางด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา และนันทนาการ

3.1.2 มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร มีความเอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูกตเวที ต่อผู้มีพระคุณ ให้การยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่างในสังคม ตระหนัก รู้คุณค่าและร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

3.1.3 มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และรู้จักการตั้งคำถาม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ สร้างสรรค์ผลงานและนำเสนอผลงานได้

3.1.4 มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล หมายถึง ผู้เรียนสามารถสรุปความคิดจากเรื่องที่ผ่าน ฟัง ดู และสื่อสารออกมาโดยการพูดและเขียน นำเสนอวิธีการคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการกำหนดเป้าหมาย การคาดการณ์ การตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยเหตุผล มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

3.1.5 มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระ สมรรถนะสำคัญ ตามหลักสูตร ผลการประเมินการอ่าน การคิดวิเคราะห์ การเขียน และมีผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์

3.1.6 มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต หมายถึง ผู้เรียนมีการวางแผนการทำงาน การดำเนินการ ทำงานอย่างมีความสุข สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีความรู้สึกที่ดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3.2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มี 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

3.2.1 มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล หมายถึง ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน มีการวิเคราะห์ผู้เรียน รายบุคคล ออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและสติปัญญา ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการ ในการจัดการเรียนรู้ ครูมีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย วิธีการที่หลากหลาย ครูมีการคำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิต ครูมีการศึกษาวิจัยและใช้ผลการวิจัยในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ครูประพฤติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดี ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา และเต็ม ความสามารถ

3.2.2 มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิด ริเริ่ม เน้นการพัฒนาผู้เรียน ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สามารถบริหารจัดการศึกษาให้ บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับ การกระจายอำนาจ ผลการบริหารจัดการศึกษาเป็นที่พึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองและ ชุมชน สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ แก่บุคลากรในโรงเรียนและเอาใจใส่การจัดการศึกษา เต็มศักยภาพและเต็มเวลา

3.2.3 มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล หมายถึง คณะกรรมการ สถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่กำหนด มีการกำกับติดตาม ดูแล และขับเคลื่อน การดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

3.2.4 มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบคอบ หมายถึง สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร สถานศึกษาได้เหมาะสม และสอดคล้องกับท้องถิ่น มีการจัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียน เลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริม และตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนมีการสนับสนุน ให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง มีการนิเทศ ภายใน กำกับติดตาม ตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการ จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน

3.2.5 มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ หมายถึง สถานศึกษามีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนที่มั่นคง สะอาดปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง มีโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน มีห้องสมุด ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

3.2.6 มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการของสถานศึกษา มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี

3.3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้
ประกอบด้วย

3.3.1 มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้างส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการสร้าง พัฒนาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา กับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

3.4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้
ประกอบด้วย

3.4.1 มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้น หมายถึง สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรม และมีผลการดำเนินงานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา

3.5 มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

3.5.1 มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น หมายถึง สถานศึกษามีการจัดโครงการ กิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และมีผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

4. ปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับ ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านชุมชน ด้านการเรียนการสอน และด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา

4.1 ด้านผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะของครูใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่พึงมีในการบริหารงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีความรู้ความสามารถ และความสนใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

4.2 ด้านครูผู้สอน หมายถึง คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติหน้าที่หลักทางด้านการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่พึงมีในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้แก่ การมีความรู้ ความเข้าใจและความสนใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การมีมนุษยสัมพันธ์ มีความทุ่มเทเสียสละ มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ได้ และมีการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอนให้กับนักเรียน

4.3 ด้านการวางแผน หมายถึง การกำหนดกรอบดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติตามแผน (Doing) ขั้นการตรวจสอบและประเมินผล (Checking) และขั้นการนำผลมาปรับปรุง (Action)

4.4 ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา เช่น การร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการวางแผนการโครงการต่าง ๆ การตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา

4.5 ด้านชุมชน หมายถึง การให้ความร่วมมือของคนในชุมชนต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมและวางแผนงาน โครงการร่วมกับสถานศึกษา การให้

การสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ การสนับสนุนแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ของครูและนักเรียนในโรงเรียน การให้ความร่วมมือในการพัฒนา และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ของสถานศึกษา

4.6 ด้านการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ ให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดไว้ เหมาะสมกับวัย ธรรมชาติ และสนองต่อความต้องการของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง และพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ มีการประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง

4.7 ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เช่น มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรด้านความรู้ ความสามารถในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีการตรวจสอบ ติดตามผล ประเมินผลการดำเนินงานและการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง แก่ต้นสังกัด

5. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการประเมินภายนอก รอบ 3 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในปีการศึกษา 2554 ภาคเรียนที่ 1 ระหว่างวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2554

6. ข้าราชการครู หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ได้รับการประเมินภายนอก รอบ 3 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในปีการศึกษา 2554 ภาคเรียนที่ 1 ระหว่างวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2554

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พะเยา เขต 2 จะได้นำผลของการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ให้ผ่านการประเมินและรับรองคุณภาพมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทุกโรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา

- 1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพทางการศึกษา
- 1.3 แนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษา

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

- 2.1 แนวคิดของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.2 หลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.3 ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.4 หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- 2.5 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. มาตรฐานการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

4. ปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6. กรอบแนวคิดในการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา

1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้มีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้หลายแนวคิด ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549, หน้า 3) ได้อธิบายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและสร้างความมั่นใจ (Assure) ได้ว่า สถานศึกษา

สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและที่สังคมต้องการ

ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 87) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การให้สัญญาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาต่อพ่อแม่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องว่าจะให้การศึกษาดังกล่าว พัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ทั้งการมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในหลักสูตร หรือมาตรฐานที่กำหนด

สมคิด พรหมจ้อยและสุพัตร์ พิบูลย์ (2544, หน้า 4) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

สุชาย จินะเสนา (2548, หน้า 13) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการบริหาร การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ เป็นระบบได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง จนสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้จบการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามจุดหมายของหลักสูตร และตามที่สังคมต้องการ

สตีฟ และมอร์แกน (Stephen & Morgan, 1994, pp. 45-46) อธิบายว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกิจกรรมกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน และวิธีปฏิบัติให้เกิดคุณภาพที่เหมาะสม จากหน่วยงานหรือสถาบันรับรองคุณภาพที่ตรวจสอบ ประเมินผล ระบบมาตรฐานคุณภาพที่มีอยู่ในแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐาน ระบบวิธีการควบคุมการดำเนินงาน และการบันทึก รายงานผลด้านคุณภาพ ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภค หรือลูกค้า หรือผู้มาใช้บริการ มั่นใจได้ว่าผลิตภัณฑ์ หรือสินค้า หรือบริการ ที่ตนได้รับมาเกิดจากกระบวนการที่มีคุณภาพครบถ้วน ส่งผลถึงความมั่นใจในคุณภาพใช้งานของผลิตภัณฑ์สินค้าหรือบริการนั้น ๆ

โอคแลนด์ (Oakland, 1993, pp. 15-17) การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีระบบการวางแผน การจัดการคุณภาพที่จัดดำเนินงาน ทั้งการพัฒนาระบบคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การปรับปรุงคุณภาพงาน ทำให้เกิดความมั่นใจได้ทั้งผู้ผลิต และผู้บริโภคว่า กระบวนการเหล่านี้มีคุณภาพทุกขั้นตอน

ฮอฟแมน และจูเลียส (Hoffman & Julius, 1995, pp. 8-9) อธิบายว่า การประกันคุณภาพเป็นกิจกรรมสร้างความเชื่อมั่น ความมั่นใจในคุณภาพสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่มีกระบวนการวางแผนคุณภาพ เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายคุณภาพ ที่ต้องการมีการควบคุมคุณภาพ เพื่อตรวจสอบบันทึก

และประเมินคุณภาพที่เป็นจริง เปรียบเทียบกับมาตรฐานการปฏิบัติ ผลการปฏิบัติงานในอดีต ทั้งมาตรฐานเปรียบเทียบคุณภาพจากองค์กรคู่แข่งหรือมาตรฐานที่สังคมยอมรับ

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบของสถานศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอน การบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพในด้านการจัดการศึกษา โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ การประเมินผล และการรับรองมาตรฐาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในสถานศึกษา และกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม ซึ่งประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

2. ความสำคัญของการประกันคุณภาพทางการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นมาตรการหนึ่งที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า สถานศึกษาที่ได้รับรองมาตรฐาน สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงาน ของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 48 ได้กำหนดให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อ รองรับการประกันคุณภาพภายนอก (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, หน้า 28)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้มีความมั่นใจในคุณภาพ มาตรฐานของสถานศึกษา ผู้ที่จบจากสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองมาตรฐานจะต้องเป็นบุคคล ที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่ดี ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

3. แนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546, หน้า 8-9) ได้ให้แนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปยังระดับท้องถิ่นและสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตามจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ทั้งนี้จะมีทั้งการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการประเมินภายนอก เป้าหมายของการประเมินคุณภาพนั้น ไม่ใช่เพื่อการลงโทษ แต่เป็นเครื่องสะท้อนให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณาจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ฉะนั้นการประกันคุณภาพจึงเป็นการประกันคุณภาพเพื่อผู้เรียน

ในอดีตที่ผ่านมามักจะทำให้หน่วยงานประเมินภายในอย่างเดียวซึ่งผลที่ออกมาเชื่อถือไม่ค่อยได้ ประเมินทุกเรื่องออกมาดีเกือบทั้งหมด หรือแม้แต่การให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ประเมินก็ปรากฏว่าไม่ได้มีการนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงการจัดการศึกษาเท่าที่ควร จึงสมควรให้มีการประเมินภายนอก โดยองค์กรอิสระ ซึ่งองค์กรอิสระในที่นี้หมายความว่า ไม่ถูกครอบงำโดยฝ่ายรัฐหรือฝ่ายราชการ กรณีตัวอย่างเช่น การประเมินรัฐวิสาหกิจเป็นหน้าที่ของกระทรวงการคลัง โดยมีกรมบัญชีกลางเป็นเจ้าของเรื่องซึ่งได้ขอให้บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิของกระทรวงการคลังเป็นกรรมการเพื่อกำกับบริษัทเอกชนที่ทำหน้าที่ประเมินอีกชั้นหนึ่งเป็นการตรวจสอบแบบถ่วงดุล เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นธรรม

การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาเป็นแนวคิดที่ดี แต่ต้องระมัดระวังไม่ให้กลายเป็นมาตรฐานเดียว เนื่องจากกระบวนการจัดการศึกษาต่อไปจะมีความหลากหลายมีตั้งแต่การศึกษาที่จัดโดยครอบครัว ชุมชน ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบวน และตามอัธยาศัยการมีมาตรฐานระดับชาติต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นด้วย หมายความว่าท้องถิ่นควรมีบทบาทที่จะกำหนดว่าต้องการพัฒนาคนในท้องถิ่นให้ออกมาเช่นไร เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

มาตรฐานการศึกษา อาจเรียกว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องมี แต่จุดสำคัญที่สุดอยู่ที่ผลผลิต คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เก่งขึ้น และมีความรับผิดชอบมากขึ้น สำหรับส่วนที่เป็นปัจจัยตัวป้อนในด้านทรัพยากร กระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอน ถึงแม้มีความสำคัญ แต่สามารถจัดให้หลากหลายได้ ซึ่งมีความหลากหลายจะต้องคำนึงถึงผู้รับการศึกษาเป็นสำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546, หน้า 8-9)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป., หน้า 7) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ มีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิต ไม่มีคุณภาพ

ดังนั้นการดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินงานตาม 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษา ให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงาน ที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน คือ กระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องทำอยู่แล้ว การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ หรือเป็นเรื่องแปลกแยกไปจากงานปกติ และไม่ใช่การประเมิน เพื่อประเมิน ไม่เน้นการสร้างเอกสาร แบบวัด หรือแบบประเมินเป็นจำนวนมาก แต่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีสาระบัญญัติที่กำหนดให้สถานศึกษา ทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายในและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหาร ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป., คำนำ)

1. แนวคิดของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานในลักษณะของการผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหารกับการจัดการเรียนการสอน ตามปกติของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา สะท้อนให้เห็นว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกัน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพให้ได้ผลผลิตอันได้แก่ ผู้เรียนที่มีคุณภาพด้วยเช่นกัน

แนวคิดของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกัน ได้ผนวกแนวคิดจากระบบประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กับแนวคิดของระบบการประเมินผลภายในที่ยึดติดกับการทำงานปกติ (Built-in Evaluation system) ที่อาศัยวงจรการทำงานแบบ PDCA กล่าวคือ

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยมีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นกลไกสำคัญอยู่ 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่จะนำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่มุ่งเน้นเรื่องการกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัย รวมทั้งการทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการที่มุ่งการนำโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน

2. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้น

2.1 การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้และติดตามประเมินความก้าวหน้าของโรงเรียน รวมทั้งจัดทำรายงานของโรงเรียนต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นลักษณะการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน โดยโรงเรียนเอง

2.2 การนิเทศเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 มาตรการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มุ่งเน้น

3.1 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา

3.2 การเตรียมโรงเรียนเพื่อรองรับการประเมินภายนอก

นอกจากแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแล้ว แนวคิดที่ผสมผสานไว้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอีกแนวคิดหนึ่ง คือ วงจรการทำงานแบบ PDCA

Edward Demming ได้สร้างวงจรการทำงานแบบ PDCA ขึ้นใช้ ซึ่งวงจรการทำงานแบบนี้ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน (check) และการนำผลการประเมินย้อนกลับไปปรับปรุงแก้ไข (Action) โดยที่กระบวนการทำงานตามวงจรนี้ จะมีการตรวจสอบควบคุมไปกับการทำงาน จึงทำให้เกิดการปรับปรุงการทำงานอยู่ตลอดเวลาและเป็นการทำงานที่ต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป., หน้า 7-9)

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกาฯ ยังได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ตามหลักการบริหาร ไว้ว่า

ตามหลักการบริหารนั้น การประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานที่ต้องการ

หลักการและกระบวนการบริหารดังกล่าว เป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี

ในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม และบริการก็มีการใช้กระบวนการนี้ในการบริหาร เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและบริการตลอดเวลา ทำให้เป็นที่พอใจของลูกค้า สามารถขายสินค้าได้ และมีกำไร

สำหรับการศึกษานั้น ไม่เหมือนธุรกิจ เพราะการศึกษาไม่ได้หวังผลกำไรเป็นตัวเงิน แต่ผลที่ได้เป็นคุณภาพในด้านต่าง ๆ ของคน อย่างไรก็ตาม กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาก็สามารถนำแนวคิดและกระบวนการข้างต้นมาใช้ได้ โดยปรับให้เหมาะสมกับกระบวนการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาคน

กระบวนการพัฒนาคนในสถานศึกษาก็เหมือนกับการสร้างบ้าน เพียงแต่การสร้างบ้านนั้นต้องใช้สถาปนิก ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาดำเนินการ และเมื่อสร้างเสร็จแล้วก็เสร็จเลยไม่ต้องทำต่อ แต่กระบวนการสร้างคนนั้น ผู้ที่เป็นสถาปนิก คือ ครู และผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคลากรภายใน จะต้องร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดี และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หากจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป., หน้า 8-9)

2. หลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้มีหน่วยงานหลาย ๆ หน่วยงานให้หลักการสำคัญไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป., หน้า 9) ได้เสนอหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพไม่ใช้การจับผิดโดยมีเป้าหมายอยู่ที่ผู้เรียน
2. ผสมผสานกับการบริหารจัดการตามปกติ ไม่ได้แยกส่วนการดำเนินการ

3. การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องของหลาย ๆ ฝ่าย นับตั้งแต่ผู้เรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมสามัญศึกษา (2542, หน้า 6-7) ได้มีการกำหนดหลักการในการประกันคุณภาพ ภายใน ดังนี้

1. หลักการการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (Child-centered development) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ทั้งปวง และยึดประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นสำคัญตั้งนั้น ในการจัดการศึกษาจึงต้องช่วยกระตุ้น เอื้ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและร่วมมือกันพัฒนาอย่างสร้างสรรค์

2. หลักการใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School-Based Management: SBM) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนมีอำนาจในการตัดสินใจ บริหารจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการจึงเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ของโรงเรียนที่จะทำให้เกิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มความรับผิดชอบในการตรวจสอบ ได้เป็นการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) ให้โรงเรียน ประชาชน และชุมชนร่วมมือกันจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

3. หลักการมีส่วนร่วมและการร่วมคิดร่วมทำ (Participation & collaboration) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้การศึกษาเป็นแหล่งของสาธารณชนทุกคน ทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามา มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกคน และกับสังคมโดยรวม

4. หลักการกระจายอำนาจทางการศึกษา (Decentralization of education) เป็นแนวคิดที่มุ่งการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษา (Stakeholders) ได้แก่ โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จะทำให้เขาเกิดความตระหนักในคุณประโยชน์ของการศึกษา และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของเขาและมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับศรัทธาของผู้ปกครอง และชุมชน ในที่สุด

5. หลักการแสดงความรับผิดชอบต่อที่จะตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นแนวความคิด ที่ทำให้โรงเรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษา (Authorities) ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง มาตรฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปกครองประชาชน และสังคมได้อย่างแท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป., หน้า 11) ได้ให้หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้กับผู้เรียน

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการแยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองและประเทศชาติ สรุปได้ว่า หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีหลักการสำคัญ คือ เป็นการร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยใช้หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทางการศึกษา สามารถตรวจสอบได้เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

3. ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (พ.ศ. 2553, หน้า 23) หมวด 1 ข้อ 3 ได้กำหนดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

1. การประเมินคุณภาพภายใน
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2553, หน้า 9) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ไว้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

(Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อ หรือทำงาน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษา กำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้ง สร้างประโยชน์แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครู และผู้บริหารตระหนัก ถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง

ดังนั้น การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จึงยึดหลักการ 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระ และมีความคล่องตัว ในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอนจัดกิจกรรม และพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคม ได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ประชาชนชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือ คณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องได้รับรู้เพื่อการ พัฒนาร่วมกัน และเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพา ผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้

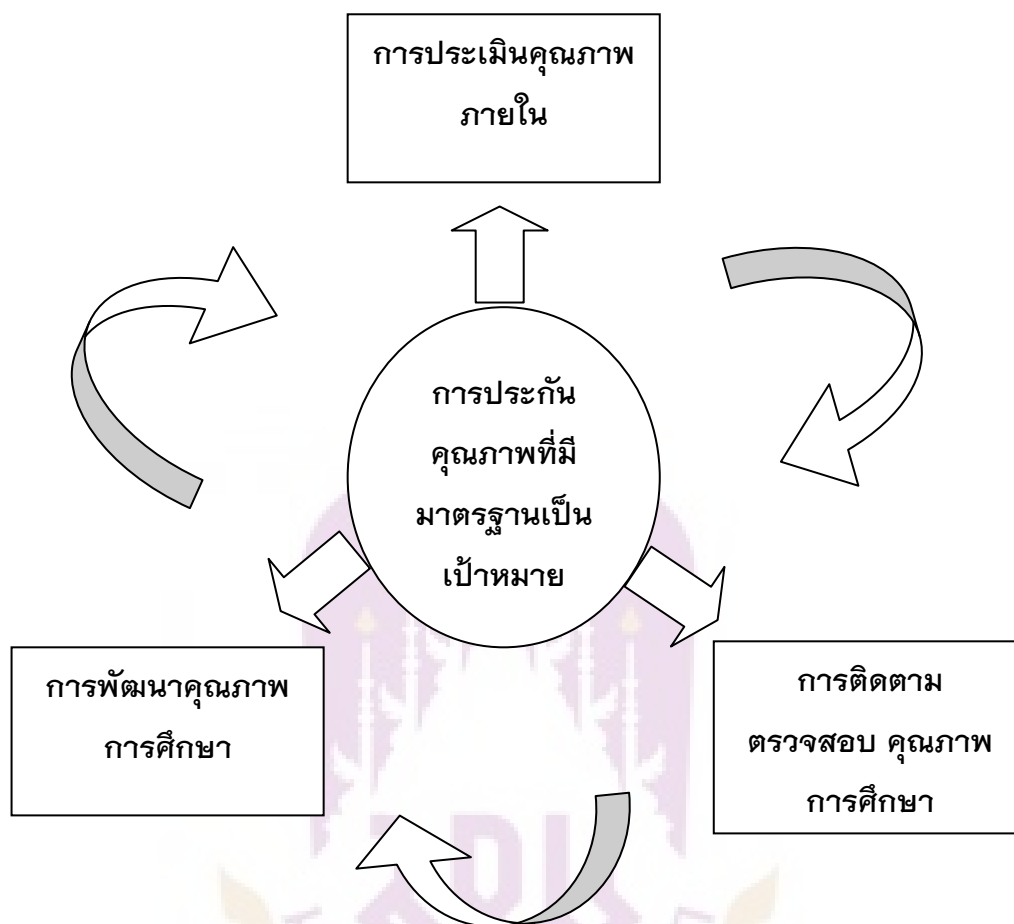
อย่างเป็นทางการ มีการประชุมสัมมนาเป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา (2553, หน้า 13)

4. หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้สถานศึกษา ดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังต่อไปนี้

4.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4.2 จัดทำแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ

4.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

4.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

4.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

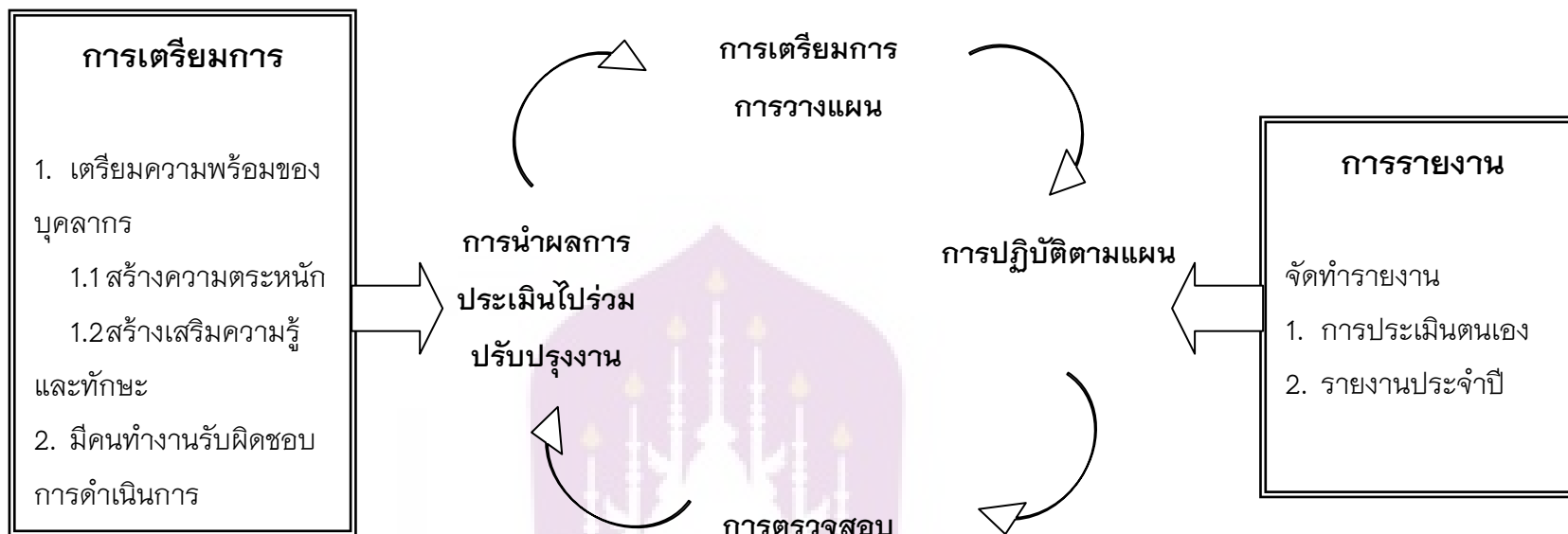
5. ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานในลักษณะของการผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหารกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นการทำงานที่ต่อเนื่องตลอดเวลา โดยที่การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญ ต่อไปนี้

5.1 ผู้บริหารตระหนักเห็นความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมคิดร่วมทำกับทีมงานในสถานศึกษา

5.2 บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายได้รับการเตรียมความพร้อม มีความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่า ร่วมคิดร่วมทำกับทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

5.3 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดูแล ติดตามและกำกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ภาพ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากแผนภาพขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1. การเตรียมการก่อนการดำเนินงาน สถานศึกษาควรเตรียมการในเรื่องต่อไปนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการสร้างความตระหนักรวมทั้งพัฒนาความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพให้แก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

1.2 การแต่งตั้งคณะทำงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงาน ดูแลกระตุ้นและกำกับให้บุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เมื่อสถานศึกษาได้เตรียมการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การวางแผน รายละเอียดของการวางแผนในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การเตรียมระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ การจัดทำธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณและผู้รับผิดชอบ

2.2 การปฏิบัติตามแผน รายละเอียดของการปฏิบัติตามแผน สถานศึกษาควรดำเนินการในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ติดตาม ดูแล กำกับและการนิเทศการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

2.3 การตรวจสอบประเมินผล รายละเอียดของการตรวจสอบประเมินผล การปฏิบัติงาน ควรดำเนินการในเรื่องการกำหนดกรอบการประเมินอาจจัดหาและ/หรือจัดทำเครื่องมือการประเมินที่ง่ายต่อการใช้และแปลความหมาย โดยคณะครูในโรงเรียนเอง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายและการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน โดยให้กระบวนการเหล่านี้บูรณาการอยู่ในการดำเนินงานตามปกติ

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน รายละเอียดในส่วนของการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ควรดำเนินการในเรื่องการปรับปรุง การปฏิบัติงานของบุคลากร การวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป รวมทั้งการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ ๆ ให้เป็นปัจจุบัน

3. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี

หลังจากที่สถานศึกษาได้ดำเนินการตามแผน และได้ดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้สนองกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มาตรา 48 ที่มีสาระส่วนหนึ่งให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และเพื่อรอบรับการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ควรเน้นการในเรื่องต่อไปนี้ รวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมิน ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตาม มาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, ม.ป.ป., หน้า 11 -14)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 1-3) ได้กล่าวถึงความจำเป็นและความสำคัญ ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นดังนี้

1. ความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐาน

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้น อยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนร่วม (สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2545) ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพ ของคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษา ส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากรหรือ แม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลือ อย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการ จึงมีความ แตกต่างกันไป ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น

แม้ว่าการพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จะผ่านไปแล้วช่วงระยะหนึ่ง คือ รอบทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. 2542-2551) กระแสสังคมก็ยังมี การวิพากษ์วิจารณ์ว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษา ไม่ได้สร้างระบบคุณภาพให้เกิดอย่างจริงจัง มุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมิน คุณภาพภายนอกเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ มีนาคม พ.ศ. 2553

ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการดำเนินงาน 8 ประการ โดยเริ่มต้นตั้งแต่

- 1.1 กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา
- 1.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 1.4 ดำเนินงานตามแผน
- 1.5 ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 1.6 ประเมินคุณภาพภายใน
- 1.7 จัดทำรายงานประจำปีเสนอบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.8 มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาและเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมาย คือ มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้น

2. ความสำคัญของมาตรฐาน

มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง มาตรฐานถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548) มาตรฐานในบริบทนี้จึงเป็นมาตรฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยองค์รวม การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้เกิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพ เพราะสถานศึกษาทุกแห่งรู้ว่า เป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริงอยู่ที่ใด การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา 2 ประการ คือ

- 2.1 สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 2.2 มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด

ดังนั้น หากมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือมีการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานโดยองค์กรภายนอก สถานศึกษาก็สามารถเตรียมตัวให้พร้อมในการประเมินนั้น ๆ ได้

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นการกำหนดความคาดหวังให้ชัดเจนทั้งครู ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาหากไม่มีมาตรฐาน สาธารณชนก็จะไม่ทราบว่าจะสำคัญที่แท้จริงของการจัดการศึกษาอยู่ที่ใด คุณภาพคนที่ชาติต้องการเป็นอย่างไร การจัดการเรียนการสอนปัจจุบันต้องไปในทิศทางใด คุณภาพการจัดการศึกษาแต่ละแห่งมีจุดเด่น จุดควรพัฒนาในเรื่องใดบ้าง เนื่องจากไม่มีเครื่องชี้วัดเทียบเคียง ทำให้ขาดการรับผิดชอบต่อสาธารณชน (Accountability) การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้สถานศึกษาต้องถือเป็นความรับผิดชอบที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน คุณภาพครูที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน คุณภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนคุณภาพด้านการจัดสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และการมีกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมที่สนองต่อนโยบายของรัฐ นอกจากนี้ มาตรฐานยังเป็นแนวทางให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้การสนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้ เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน

3. มาตรฐานการศึกษามีประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ผู้เรียน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของสังคม และประเทศชาติว่าต้องการคนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร จะทำอย่างไรจึงจะเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนด

3.2 ครู ใช้มาตรฐานเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะและคุณสมบัติตามที่มาตรฐานกำหนด เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดไว้

3.3 ท้องถิ่นและสถานศึกษา ใช้มาตรฐานเป็นแนวทางร่วมมือกันจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.4 พ่อแม่ผู้ปกครอง ประชาชนและผู้นำชุมชน ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบกระบวนการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้คนไทยในท้องถิ่นเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้การจัดการศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

3.5 ประเทศชาติ ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ทำให้ทุกองค์ประกอบของระบบ การศึกษาขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน สู่เป้าหมายเดียวกัน และทำให้เกิดภาพการจัดการศึกษา ที่มีความหมาย

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ เกณฑ์มาตรฐานที่สถานศึกษา ใช้เป็นหลักในการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบการประเมินและการประกันคุณภาพมาตรฐาน การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาแต่ละแห่งให้มีคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการศึกษา ที่กำหนดให้เป็นแนวทางเดียวกัน มาตรฐานเดียวกัน เป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้แก่สถานศึกษาทุกแห่งว่าจะพัฒนาไปในทิศทางใด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้เกณฑ์มาตรฐาน ทั้ง 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนด ไว้ มาใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานประเมินความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 2 ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554, หน้า 17-142)

1. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน
2. มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา
3. มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
4. มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
5. มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม

รายละเอียดของมาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพ ใน 15 มาตรฐาน เพื่อการประเมิน ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มี ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มี 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 1 มีผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและสุนทรียภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ 2. มีน้ำหนัก ส่วนสูงและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 3. ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ 4. เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 5. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น 6. สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา นันทนาการ ตามจินตนาการ
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมพึงประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร 2. เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูกตเวที 3. ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง 4. ตระหนักคุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว 2. มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม 3. เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน 4. ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน

ตาราง 1 (ต่อ)

	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 4	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุสมผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง 2. นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษา หรือวิธีการของตนเอง 3. กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ 4. มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยความภาคภูมิใจ
มาตรฐานที่ 5	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระ เป็นไปตามเกณฑ์ 2. ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตาม หลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ 3. ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ 4. ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์
มาตรฐานที่ 6	ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดี ต่ออาชีพสุจริต	<ol style="list-style-type: none"> 1. วางแผนการทำงาน และดำเนินการ จนสำเร็จ 2. ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง 3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 4. มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหา ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

ตาราง 2 แสดงมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มี 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2. ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน 3. ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสติปัญญา 4. ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผสานกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ 5. ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 6. ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตด้วยความเสมอภาค 7. ครูมีการศึกษาวิจัยและพัฒนากิจการการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ และใช้ผลในการปรับการสอน 8. ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา 9. ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ

ตาราง 2 (ต่อ)

	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 8	ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน 2. ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ 3. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ 4. ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ 5. นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา 6. ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ และเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา
มาตรฐานที่ 9	คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด 2. คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย 3. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

ตาราง 2 (ต่อ)

	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 10	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนอย่างรอบด้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมและ สอดคล้องกับท้องถิ่น 2. จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ 3. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและ ตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน 4. สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุป ความรู้ได้ด้วยตนเอง 5. นิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอน 6. จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มี ประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียน ทุกคน
มาตรฐานที่ 11	สถานศึกษามีการจัด สภาพแวดล้อมและ การบริการที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคาร เรียนมั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียงอยู่ใน สภาพใช้การได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่น และมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน 2. สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรม ที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความ ปลอดภัยของผู้เรียน 3. จัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมี ส่วนร่วม

ตาราง 2 (ต่อ)

	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 12	สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 4. ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5. นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 6. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

ตาราง 3 แสดงมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้ สถานศึกษาเป็นสังคม แห่งการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีการสร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและ ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคลากร ของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง 2. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง บุคลากรภายในสถานศึกษาระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัว ชุมชนและ องค์กรที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 4 แสดงมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมาย ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา 2. ผลการดำเนินงานส่งเสริมให้ผู้เรียน บรรลุตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา

ตาราง 5 แสดงมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูป การศึกษา เพื่อพัฒนาและ ส่งเสริมสถานศึกษาให้ ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดโครงการ กิจกรรมเพื่อตอบสนอง นโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษา 2. ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

ปัจจัยที่นำจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หน่วยงานทางการศึกษา นักวิชาการ นักการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป., หน้า 17) ได้เสนอตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การทำงานเป็นทีมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
3. การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
4. การกำหนดผู้รับผิดชอบ
5. การประสานงานของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
6. การบริหารงานตามระบบ PDCA
7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้เป็นระบบงานปกติ
8. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
9. ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2546, หน้า 7-11) อ้างอิงใน สุชาย จินะเสนา (2548, หน้า 70-72) ได้นำเสนอปัจจัยความสำเร็จในการประกันคุณภาพไว้ดังนี้

1. คน

1.1 ภาวะผู้นำผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนและประสานให้ครูมีการทำงานเป็นทีม และสร้างภาวะผู้นำในงานหรือตามบทบาทหน้าที่ ให้บังเกิดกับครูด้วย

1.2 ทศนคติและทักษะ การสร้างความตระหนักและความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ทีมงานว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะพัฒนาคุณภาพการทำงาน โรงเรียน และผู้เรียนโดยมิใช่เป็นการเพิ่มภาระ แต่เป็นงานในหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจทันการทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

1.3 ทำงานเป็นทีม ภาวะของสถานศึกษามีอยู่หลายงานที่มีความเชื่อมโยงกันหลายระบบย่อย เช่น ระบบการเรียนรู้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบกิจกรรม เป็นต้นซึ่งโรงเรียนต้องกำหนดทีมรับผิดชอบระบบย่อย เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายการวางแผนการทำงานออกแบบการประเมิน แล้วช่วยกันทำ และพัฒนาปรับปรุงระบบให้ดีขึ้น โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรึกษาหารือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้าทำได้จะส่งผลให้การทำงานเป็นทีมมีความเข้มแข็ง

2. ระบบ

2.1 คู่มือระบบ การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพต้องมีคู่มือระบบที่มีขั้นตอนวิธีการมาตรฐานและวิธีการบันทึกที่ชัดเจน โดยคู่มือระบบนี้ต้องเขียนโดยการมีส่วนร่วม และคนในโรงเรียนเห็นพ้องต้องกันที่จะทำตามระบบนี้

2.2 ระบบคุณภาพ ในการทำงานให้สำเร็จจุลวง เรียบร้อย จะต้องมีการหรือขั้นตอนการทำงานที่ดีจึงจะเชื่อได้ว่าผลงานที่เกิดขึ้นมีคุณภาพ กระบวนการพัฒนาคนก็คล้ายกับการสร้างบ้าน เพียงแต่สถาปนิกที่ออกแบบบ้านเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้ใกล้ชิดกับเจ้าของบ้าน และยังเป็น การสร้างวัตถุที่ไม่มีชีวิตจิตใจ การก่อสร้างปรับแต่งทำได้ง่าย แต่การสร้างคน ที่มีชีวิตจิตใจ ผู้สร้าง คือ ครู ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ใกล้ชิดและรู้จักนักเรียน ซึ่งเป็นบุคคลภายใน และยังมีบุคคลภายนอกที่มีส่วนช่วยกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพอีกด้วย

2.3 ขอบข่ายความรับผิดชอบ ระบบที่ดีต้องกำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบของแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน เพราะโรงเรียนมีหลายระบบย่อย แต่ละระบบย่อยก็มีขอบข่ายที่เหลื่อมกัน ดังนั้นต้องกำหนดขอบข่ายของแต่ละระบบให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนเมื่อลงมือปฏิบัติ

3. การจัดการ

3.1 การสื่อสาร หัวใจสำคัญของการจัดการระบบการประกันคุณภาพ คือ การสื่อสารทุกคนในโรงเรียนเข้าใจตรงกัน และการสื่อสารเชิงบวกที่เสริมสร้างพลังร่วมใน การทำงานตามระบบ และกระตุ้นให้มีการเรียนรู้ตลอดเวลา

3.2 การกำกับติดตาม การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในจำเป็นต้องมีการวางแผนและกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องสม่ำเสมอตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อรายงานความก้าวหน้างานที่ทำไปแล้วและช่วยกันพัฒนางานที่จะทำต่อไป

3.3 ความร่วมมือของทุกคน ในการประกันคุณภาพให้ประสบความสำเร็จนั้น ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งจำเป็นที่สุด ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีการบริหารจัดการให้เกิดความร่วมมือในโรงเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนเป็นเจ้าของระบบ และจะนำไปสู่การทำงานเป็นทีม

3.4 การจัดโครงสร้างและทีมคุณภาพ การทำงานในองค์กรของโรงเรียนที่มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีส่วนสำคัญในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสามารถแบ่งบทบาทตามภาระและหน้าที่ของทุกคนได้ดังนี้

3.4.1 ทีมนำ เป็นทีมที่มีบทบาทชี้แนะ กำหนดทิศทางการพัฒนา และนำไปสู่เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ขณะเดียวกันก็มีบทบาทในการเสริมสร้างพลังร่วม (Empowerment) ในการทำงานให้ทุกคน

3.4.2 ทีมพัฒนาคุณภาพ มีบทบาทในการสนับสนุน ประสานงาน และคอยช่วยเหลือให้กับทีมอื่น ๆ รวมทั้งต้องวิเคราะห์สังเคราะห์ และดำเนินการเชิงกลยุทธ์ให้เกิดการพัฒนาคุณภาพขึ้นมา และปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่องในโรงเรียน

3.4.3 ทีมทำ มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพในระบบย่อยต่าง ๆ ที่ตนเองมีส่วนร่วมและรับผิดชอบ โดยมีบทบาทในการร่วมวางแผน ร่วมลงมือทำ ร่วมประเมินผลและร่วมปรับปรุงพัฒนาระบบให้ดีขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 53-55) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการในสถานศึกษา ว่าจะต้องมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแกนหลักในการบริหารและดำเนินการร่วมกับแกนนำอื่น ๆ เพื่อช่วยผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุน และประสานให้บุคลากรภายในสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายนอก ร่วมกันทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษา ให้ผสมผสานกับการวางแผน การดำเนินงาน และการปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ให้เป็นระบบครบวงจร รวมทั้งกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

2. ยุทธศาสตร์การทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มิใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และมีใช้เป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการ ด้านบริหาร กิจกรรมนักเรียน ฯลฯ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ โดยจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายวางแผนการทำงาน ออกแบบการประเมินตนเอง แล้วช่วยกันทำและพัฒนาปรับปรุง โดยเรียนรู้ แลกเปลี่ยน ปรึกษาหารือ และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การทำงานเป็นทีมจะทำให้บุคลากรรู้สึกอบอุ่น สบายใจ เพราะมีเพื่อนร่วมทาง ไม่โดดเดี่ยว ซึ่งถ้าสถานศึกษามีการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็ง ก็จะทำให้การประกันคุณภาพภายในมีความต่อเนื่องและยั่งยืน ถึงแม้จะเปลี่ยนผู้บริหารหรือบุคลากรบางคน ก็ยังดำเนินการต่อไปได้ เพราะทีมงานยังอยู่

3. ยุทธศาสตร์การสร้างตระหนักรู้และความรู้ความเข้าใจ

การที่สถานศึกษามีการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็งได้นั้น ทุกคนในทีมจะต้องมีความตระหนักรู้และมองเห็นความสำคัญของการประเมินตนเองว่า เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน คุณภาพของสถานศึกษา และคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งจะมีความสำคัญ

ต่ออนาคตของสถานศึกษาและประเทศชาติ รวมทั้งจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจว่าการประเมินตนเอง ก็คือ งานในหน้าที่นั่นเอง ไม่ใช่งานที่เป็นภาระเพิ่มเติม นอกจากนี้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้วย จึงจำเป็นต้องสร้างความตระหนัก และความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา โดยการจัดประชุมชี้แจงและฝึกอบรม การเรียนรู้จากเอกสาร คู่มือต่าง ๆ โดยผู้บริหารก็ต้องแสดงความตระหนักให้ผู้อื่นเห็นเป็นแบบอย่าง และเข้ามามีส่วนร่วม

4. ยุทธศาสตร์การกำหนดผู้รับผิดชอบ

ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาที่ร่วมกันทำงานเป็นทีมนั้น จำเป็นจะต้องมีผู้ที่รับผิดชอบในการประสานและกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความมั่นใจในการดำเนินงาน จึงควรมอบหมายให้มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อเป็นตัวกลางในการประสาน กำกับ ดูแล ให้มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และการดำเนินงานให้เชื่อมโยงกัน โดยคณะกรรมการดังกล่าวอาจจะใช้คณะกรรมการที่สถานศึกษามีอยู่แล้ว หรือในกรณีที่ยังไม่มีกรรมการใด ๆ เลย ก็อาจตั้งขึ้นมาใหม่โดยพิจารณาตามโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาเพื่อรับผิดชอบการประกันคุณภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ เป็นต้นว่า ฝ่ายวิชาการรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของครู กระบวนการเรียนการสอน และผู้เรียน ฝ่ายบริหาร รับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของบุคลากรฝ่ายบริหารและกระบวนการบริหาร ในขณะที่เดียวกันก็มีคณะกรรมการกลางประสานการดำเนินงานในภาพรวม ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและผู้แทนของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ

5. ยุทธศาสตร์การวางแผนและการกำกับดูแล

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในจำเป็นต้องมีการวางแผน และการกำกับดูแลที่เป็นระบบ เพื่อให้มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผน การกำกับดูแล และจัดให้มีการประชุมตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรายงานความก้าวหน้าของงานที่ทำไปแล้ว และช่วยกันพัฒนางานที่จะทำต่อไป

6. ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นอกจากจะต้องทำงานกันเป็นทีมระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาเองแล้ว ควรจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานในเขตพื้นที่และหน่วยงานที่กำกับดูแลในส่วนกลาง เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง และเป็นการระดมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อช่วยกันพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 45-46) ได้กล่าวถึงโรงเรียนที่มีคุณภาพว่าจะต้องเป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องต่อไปนี้

1. มีความเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ
2. มีเป้าประสงค์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
4. มีการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง
5. มีการสอนที่มีความมุ่งหมาย
6. มีความคาดหวังโดยรวมสูง
7. มีการเสริมแรงในเชิงบวก
8. มีการติดตามความก้าวหน้า
9. ส่งเสริมความรับผิดชอบของผู้เรียน
10. มีความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน
11. มีการจัดการเรียนอย่างเป็นระบบ

สุชาย จินะเสนา (2548, หน้า 133) ได้อภิปรายผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำนวน 7 ด้าน ได้แก่

1. ด้านระบบคุณภาพและขอบข่ายความรับผิดชอบ
2. ด้านภาวะผู้นำ
3. ด้านแรงจูงใจในการทำงาน
4. ด้านการสื่อสาร
5. ด้านตำแหน่งหน้าที่
6. ด้านเพศ
7. ด้านขนาดโรงเรียน

กวี ครอบแก้ว (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา อาจารย์ การมีส่วนร่วมและการวางแผน ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ

ขวัญเรือน จำปางาม (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน และด้านชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

สมชาย เทพแสง (2548, หน้า 14-18) กล่าวถึงการที่จะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในสังคม สิ่งสำคัญที่สุดผู้บริหารและครูอาจารย์ ต้องร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถและใช้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพ รวมถึงคำนึงถึงข้อสังเกตและปัจจัยต่าง ๆ เช่น โรงเรียนควรมีความพร้อมด้านปัจจัยในการผลิตครบถ้วน เช่น อาคารสถานที่ บุคลากร สื่ออุปกรณ์ งบประมาณ การทำงานยึดการทำงานเป็นทีมแบบมีส่วนร่วม

รุ่งเรือง สุขากิริมย์ (2544, หน้า 8-13) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร นิวซีแลนด์ แคนาดา สาธารณรัฐเกาหลี ฮองกง และสิงคโปร์ พบว่า ปัจจัยรวมที่มีผลอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของระบบการศึกษาของประเทศเหล่านั้น ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คุณภาพของครู ความร่วมมือของพ่อแม่ผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา การมีระบบการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ

วิโรจน์ แสงเงิน (สัมภาษณ์, 2546) อ้างอิงใน ทศนีย์ หมุ่มคำ (2547, หน้า 40) ได้เสนอว่า ปัจจัยการบริหารงานโรงเรียนวัดคูยางที่ประสบความสำเร็จในการรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) คือ

1. โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนที่ชัดเจน
2. มีความใกล้ชิดกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน
3. ผู้บริหารช่วยให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน
4. บุคลากรในโรงเรียนมีอิสระในการทำงาน ตัดสินใจร่วมกัน ทำงานเป็นทีม
5. มีการวางแผน
6. ทำงานเป็นระบบ
7. ทำงานมุ่งเน้นสนับสนุนให้เป็นบุคลากรมืออาชีพ
8. ครุฑนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
9. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
10. มีระบบประกันคุณภาพภายในมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา

ธวัช ศิริพงษ์ (สัมภาษณ์, 2546) อ้างอิงใน ทศนีย์ หมุ่มคำ (2547, หน้า 40) ได้เสนอว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจากการรับการประเมินจากบุคคลภายนอก หรือสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพศึกษานั้นมีปัจจัยดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ชุมชน การจัดการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และระบบประกันคุณภาพภายใน

มานิตย์ หงส์ยี่สิบเจ็ด (สัมภาษณ์, 2546) อ้างอิงใน ทศนีย์ หมุ่มคำ (2547, หน้า 40) ได้เสนอว่า การที่จะทำให้การประกันคุณภาพของโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของสังคม ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และระบบประกันคุณภาพการศึกษา

มานิตย์ นาคเมือง (สัมภาษณ์, 2546) อ้างอิงใน ทศนีย์ หมุ่มคำ (2547, หน้า 41) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นภาระหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักการภารโรง และบุคคลอื่น ๆ ในสถานศึกษา ต้องมีการวางแผน และมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยในการทำงานทุกคนจะต้องมีส่วนร่วม โดยมีทีมงานที่ดี และมีทรัพยากรการบริหารที่พร้อม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ธวัช ธิมาสาร (สัมภาษณ์, 2546) อ้างอิงใน ทศนีย์ หมุ่มคำ (2547, หน้า 41) ได้เสนอว่า ปัจจัยที่จะช่วยให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประสบความสำเร็จ คือ

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน
2. ชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา
3. ครูทุกคนต้องปรับตัวให้ทันกับเหตุการณ์และเทคโนโลยี
4. มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาและให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวทางในการเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาและ
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายงานการวิจัย/ เอกสารทางวิชาการ	สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	สุชาวย จินะเสนา	กวี ครองแก้ว	ขวัญเรือน จำปางาม	สมชาย เทพแสง	สมศักดิ์ ลิ้นธุขันธ์	รุ่งเรือง สุชาภิรมย์	ธวัช ศิริพงษ์	สภามัตย์ หงษ์สิทธิ์เลิศ	มานิตย์ นาคเมื่อง	ธวัชชัย ธิมสาธิต	วิโรจน์ แสงเงิน	รวมความถี่
1. ผู้บริหาร 1.1 ภาวะผู้นำ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	12
2. ครูผู้สอน					/	/		/	/	/	/	/	/	8
3. นักเรียน						/			/	/				3
4. การทำงานเป็นทีม	/	/				/							/	4
5. ระบบประกัน คุณภาพ	/		/					/	/	/	/	/	/	8
6.การจัดการเรียนการสอน		/					/		/			/	/	5
7. การมีส่วนร่วม	/	/		/	/	/	/	/			/		/	9
8. ผู้ปกครอง/ ชุมชน					/		/	/	/			/	/	6
9. การวางแผน	/	/		/	/						/		/	6
10. แรงจูงใจในการทำงาน			/											1
11. งบประมาณ						/								1
12. คณะกรรมการ				/				/	/					3
13. อาคารสถานที่						/			/					2
14. ขนาดโรงเรียน			/											1
15. ขอบข่ายความรับผิดชอบ	/													1
16. การทำงานเป็นระบบ													/	1
17. สิ่งแวดล้อมเอื้อต่อ การเรียนรู้							/		/					2

จากค่าความถี่ในตาราง ผู้วิจัยได้เลือกปัจจัยที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไปเป็นปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งได้รวมทั้งหมด 7 ด้าน คือ

1. ด้านผู้บริหาร
2. ด้านครูผู้สอน
3. ด้านการวางแผน
4. ด้านการมีส่วนร่วม
5. ด้านชุมชน
6. ด้านการเรียนการสอน
7. ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาและปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

สุชาย จินะเสนา (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากฎเก็ด พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 9 ปัจจัย คือ ทักษะคนคิดและทักษะภาวะผู้นำ คุณภาพการสอนของครู การสื่อสาร ทีมทำงาน แรงจูงใจในการทำงานความร่วมมือ และการสนับสนุนจากแหล่งอื่น การนิเทศ กำกับติดตามการจัดการศึกษา และระบบคุณภาพ และขอขยายความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ทัศนีย์ หมุ่มคำ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านชุมชน ด้านการเรียนการสอน และด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดกำแพงเพชร

ขวัญเรือน จำปางาม (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน

และด้านชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เอกชน

กวี ครองแก้ว (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ ผลการวิจัย พบว่า

1. ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยด้านผู้บริหาร คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อาจารย์ ผู้สอน การมีส่วนร่วม และการวางแผนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และมีด้านเดียวที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ด้านอาจารย์ผู้สอน

3. ปัจจัยด้านผู้บริหาร คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อาจารย์ ผู้สอน การมีส่วนร่วม และการวางแผน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาและปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พอสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยด้าน ผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านชุมชน ด้านการเรียนการสอนและด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยปัจจัยดังกล่าว จะส่งผลต่อ ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพราะการประกันคุณภาพภายในและ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบที่สำคัญในการที่จะพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดไว้

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

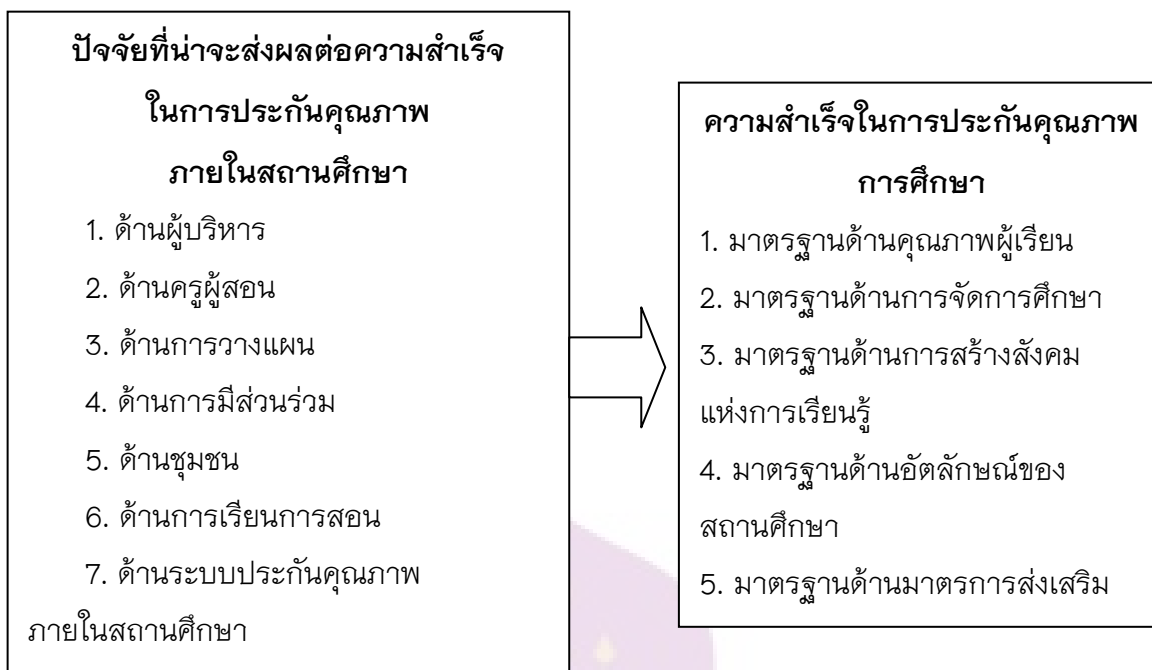
1. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ปัจจัยด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านผู้บริหาร
- 1.2 ด้านครูผู้สอน
- 1.3 ด้านการวางแผน
- 1.4 ด้านการมีส่วนร่วม
- 1.5 ด้านชุมชน
- 1.6 ด้านการเรียนการสอน
- 1.7 ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้จากการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา สำหรับการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินความก้าวหน้าภายในสถานศึกษาและการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานโดยองค์กรภายนอก (รอบ 3) ไว้ทั้งหมด 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ โดยแต่ละด้าน ประกอบด้วย

2.1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน	: 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้
2.2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา	: 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้
2.3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	: 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้
2.4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา	: 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้
2.5 มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม	: 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 สามารถเขียนเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 วิธีดำเนินการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ได้รับการประเมินภายนอก รอบ 3 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2554 (ระหว่างวันที่ 6 มิถุนายน 2554 ถึงวันที่ 24 สิงหาคม 2554) รวม 4 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียน ชุมชนบ้านดอนไชย โรงเรียนชุมชนบ้านบอน โรงเรียนบ้านใหม่ปางค่า (ภูลังگانุสรณ์) และโรงเรียนราชานุเคราะห์ (ห้างหุ้นส่วนจำกัด เรวดีวิจัยและประเมินผล, 2554, สือออนไลน์) กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 70 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด 78 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยประเมินความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้คุณภาพ 5 ด้าน

15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1)มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน มี 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ 2)มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มี 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ 3)มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ 4)มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษามี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ 5)มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม มี 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความที่กำหนดค่าคะแนนแต่ละข้อ เป็น 5 ระดับ และมีข้อความทั้งหมด 65 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาในเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาในเรื่องนั้น ๆ มาก
- 3 หมายถึง มีระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาในเรื่องนั้น ๆ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาในเรื่องนั้น ๆ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาในเรื่องนั้น ๆ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1)ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2)ปัจจัยด้านครูผู้สอน 3)ปัจจัยด้านการวางแผน 4)ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม 5)ปัจจัยด้านชุมชน 6)ปัจจัยด้านการเรียนการสอน 7)ปัจจัยด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความที่กำหนดค่าคะแนนแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ และมีข้อความทั้งหมด 35 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 5 หมายถึง ระดับปัจจัยในเรื่องนั้น ๆ ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง ระดับปัจจัยในเรื่องนั้น ๆ ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก
- คะแนน 3 หมายถึง ระดับปัจจัยในเรื่องนั้น ๆ ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับปัจจัยในเรื่องนั้น ๆ ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับปัจจัยในเรื่องนั้น ๆ ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

3. นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.1 ดร. สกาวรัตน์ ไกรมาก

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.2 นายปียนารถ ชานาน

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พะเยา เขต 2

3.3 นางสาวเพ็ญ ฤดีใจ

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พะเยา เขต 2

4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยคัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งค่า IOC ที่คำนวณได้มีค่าระหว่าง 0.66–1.00 จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา ก่อนนำไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่น

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

6. นำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronach's Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

7. จัดพิมพ์เครื่องมือ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ทั้ง 4 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล
2. ผู้ศึกษานำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยพะเยา พร้อมแบบสอบถามไปส่งให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียน ด้วยตนเอง โดยแบบสอบถามที่ส่งไปมีทั้งหมด 78 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 78 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 2 ใช้สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ของ เบสท์ (Best, 1981, หน้า 182) ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย 4.50–5.00 แสดงว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50–4.49 แสดงว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50–3.49 แสดงว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50–2.49 แสดงว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.49 แสดงว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปรความหมายระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ของเบสท์ (Best, 1981, หน้า 182) ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย 4.50–5.00 แสดงว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การวางแผน การมีส่วนร่วม ชุมชน การเรียนการสอน และระบบประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50–4.49 แสดงว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การวางแผน การมีส่วนร่วม ชุมชน การเรียนการสอน และระบบประกันคุณภาพการศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50–3.49 แสดงว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การวางแผน การมีส่วนร่วม ชุมชน การเรียนการสอน และระบบประกันคุณภาพการศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50–1.49 แสดงว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การวางแผน การมีส่วนร่วม ชุมชน การเรียนการสอน และระบบประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 แสดงว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การวางแผน การมีส่วนร่วม ชุมชน การเรียนการสอน และระบบประกันคุณภาพการศึกษาส่งผล ต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพ การศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 78 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 78 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สภาพข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นกลุ่มประชากรจำนวน 78 คน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตาราง 2

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง หน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
1. เพศ			
ชาย	35	44.9	2
หญิง	43	55.1	1
2. อายุ			
น้อยกว่า 25 ปี	3	3.8	3
25-34 ปี	34	43.6	2
35 ปีขึ้นไป	41	52.6	1
3. ตำแหน่ง			
ผู้บริหารโรงเรียน	4	5.1	2
ครูผู้สอน	70	89.8	1
ประธานคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4	5.1	2
4. ประสบการณ์ในการทำงาน			
1-10 ปี	38	48.7	1
11-20 ปี	31	39.8	2
20 ปีขึ้นไป	9	11.5	3

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.1 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 44.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.6 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 25-34 ปี ร้อยละ 43.6 ส่วนอายุน้อยกว่า 25 ปี มีเพียงร้อยละ 3.8 โดยเป็นครูผู้สอน ร้อยละ 89.8 ผู้บริหารและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 5.1 ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี ร้อยละ 48.7 รองลงมา คือ 11-20 ปี ร้อยละ 39.8 และ 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.5

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2**

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พะเยา เขต 2 ดังปรากฏในตาราง 8

**ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
โดยภาพรวม**

ที่	ความสำเร็จในการประกัน คุณภาพการศึกษา	ค่าเฉลี่ย		ระดับ ความสำเร็จ	อันดับ ความสำเร็จ
		μ	σ		
1	มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน	4.82	0.643	มากที่สุด	1
2	มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา	4.12	0.609	มาก	2
3	มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้	3.55	0.704	มาก	5
4	มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของ สถานศึกษา	3.95	0.541	มาก	3
5	มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม	3.69	0.579	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม		4.03	0.615	มาก	

จากตาราง 8 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.03$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.82$) ส่วนด้านอื่น ๆ
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านมาตรฐานด้านการ จัดการศึกษา ($\mu=4.12$)
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ($\mu=3.95$) มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม ($\mu=3.69$)
และมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ($\mu=3.55$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน ดังปรากฏในตาราง 9-13

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

ที่	มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน	μ	σ	ระดับความสำเร็จ	อันดับความสำเร็จ
1	ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกาย สม่ำเสมอ	3.92	.802	มาก	10
2	ผู้เรียนมีน้ำหนักร่างกาย ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	3.99	.764	มาก	8
3	ผู้เรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ...	4.31	.726	มาก	5
4	ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	3.42	.830	ปานกลาง	18
5	ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น	3.54	.863	มาก	15
6	ผู้เรียนสร้างผลงานจากเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	4.68	.522	มากที่สุด	1
7	ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร	3.88	.702	มาก	12
8	ผู้เรียนมีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่นและกตัญญู กตเวทิต่อผู้มีพระคุณ	3.95	.737	มาก	9
9	ผู้เรียนยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง	4.10	.636	มาก	7
10	ผู้เรียนตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	4.36	.738	มาก	4
11	นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุดแหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว	3.10	.713	ปานกลาง	20

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน	μ	σ	ระดับ ความสำเร็จ	อันดับ ความสำเร็จ
12	นักเรียนมีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	2.72	.532	ปานกลาง	26
13	นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน	3.36	.644	ปานกลาง	19
14	นักเรียนใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	3.90	.656	มาก	11
15	นักเรียนสามารถสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง	2.95	.391	ปานกลาง	23
16	นักเรียนสามารถนำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง	3.45	.638	ปานกลาง	17
17	นักเรียนมีการกำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ	3.03	.426	ปานกลาง	21
18	นักเรียนมีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	3.73	.574	มาก	13
19	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์	2.95	.622	ปานกลาง	24
20	ผู้เรียนมีผลประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์	3.56	.499	มาก	14
21	ผู้เรียนมีผลประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และ การเขียนเป็นไปตามเกณฑ์	2.99	.470	ปานกลาง	22
22	ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	2.86	.503	ปานกลาง	25
23	ผู้เรียนมีการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ	3.54	.697	มาก	16
24	ผู้เรียนทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง	4.13	.762	มาก	6
25	ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.44	.636	มาก	2
26	ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ	4.41	.633	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม		4.82	0.64	มากที่สุด	3

จากตาราง 9 แสดงว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ใน มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้เรียนสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา นันทนาการตามจินตนาการ ($\mu=4.68$) และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\mu=4.44$) รองลงมา คือ ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ ($\mu=4.41$) และผู้เรียนตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\mu=4.36$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ ผู้เรียนสามารถนำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง ($\mu=3.45$) ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ($\mu=3.42$) และผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน ($\mu=3.36$) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

ที่	มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา	μ	σ	ระดับ ความสำเร็จ	อันดับ ความสำเร็จ
1	ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.33	.550	มาก	13
2	ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	3.88	.702	มาก	24
3	ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการ ทางสติปัญญา	4.00	.603	มาก	19
4	ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผนวกกับ การนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่น มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้	4.17	.692	มาก	16

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา	μ	σ	ระดับ ความสำเร็จ	อันดับ ความสำเร็จ
5	ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.50	.679	มากที่สุด	9
6	ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหา ให้แก่ผู้เรียน ทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิต ด้วยความเสมอภาค	4.62	.608	มากที่สุด	5
7	ครูมีการศึกษา วิจัยและพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบและใช้ผล ในการปรับการสอน	4.15	.583	มาก	17
8	ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา	4.65	.577	มากที่สุด	3
9	ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับ มอบหมายเต็มเวลาเต็มความสามารถ	4.65	.479	มากที่สุด	2
10	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิด ริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน	3.69	.690	มาก	27
11	ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัย เป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ	3.63	.667	มาก	28
12	ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุ เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ	3.53	.679	มาก	31
13	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร ให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ	3.95	.643	มาก	20
14	นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนพึงพอใจผลการ บริหารจัดการศึกษา	3.91	.632	มาก	23
15	ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ และเอาใจใส่การจัดการศึกษา เต็มศักยภาพ และเต็มเวลา	3.92	.619	มาก	22
16	คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ระเบียบกำหนด	3.58	.798	มาก	30
17	คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	3.14	.448	ปานกลาง	33

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา	μ	σ	ระดับ ความสำเร็จ	อันดับ ความสำเร็จ
18	ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา	3.44	.616	ปานกลาง	32
19	หลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น	3.78	.658	มาก	26
20	สถานศึกษามีการจัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ	4.23	.533	มาก	15
21	สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน	4.53	.659	มากที่สุด	8
22	สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.09	.488	มาก	18
23	สถานศึกษามีกานนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.81	.774	มาก	25
24	สถานศึกษาจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน	3.60	.589	มาก	29
25	สถานศึกษาจัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง อยู่ในสภาพ ใช้งานได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่น และมี แหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน	4.44	.616	มาก	11
26	สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริม สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน	4.28	.622	มาก	14
27	สถานศึกษาจัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ ด้วยตนเอง และหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	4.38	.725	มาก	12
28	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐาน ของสถานศึกษา	4.56	.549	มากที่สุด	7

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา	μ	σ	ระดับ ความสำเร็จ	อันดับ ความสำเร็จ
29	สถานศึกษาจัดทำและดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.62	.490	มากที่สุด	4
30	สถานศึกษาจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้ สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา	4.47	.552	มาก	10
31	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.59	.545	มากที่สุด	6
32	สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพทั้ง ภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.94	.690	มาก	21
33	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็น รายงานการประเมินคุณภาพภายใน	4.86	.350	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม		4.12	0.609	มาก	

จากตาราง 10 แสดงว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปางสังกัต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ในมาตรฐานด้านการจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าระดับความสำเร็จมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ($\mu=4.86$) รองลงมา คือ ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ ($\mu=4.65$) และครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา ($\mu=3.42$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากใน 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu=4.59$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา ($\mu=4.56$) และสถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ($\mu=4.53$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมี 2 ข้อ

คือ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ($\mu=3.44$) และ คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย ($\mu=3.14$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการ ประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ที่	มาตรฐานด้านการสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ ความสำเร็จ	อันดับ ความสำเร็จ
1	สถานศึกษามีการสร้างและพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของ ผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.50	.698	มาก	2
2	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร ภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา กับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่ เกี่ยวข้อง	3.60	.709	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม		3.55	0.704	มาก	

จากตาราง 11 แสดงว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ความสำเร็จในการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปาง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐานด้านมาตรฐานด้านการสร้างสังคม
แห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อ
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร
ภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ($\mu=3.60$)
รองลงมา คือ สถานศึกษาดำเนินการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและ
ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
และบุคลากรของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\mu=3.50$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

ที่	มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ ของสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ ความสำเร็จ	อันดับ ความสำเร็จ
1	สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรม ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุ ตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา	3.91	.585	มาก	2
2	สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรม ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุ ตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา	3.99	.497	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม		3.95	0.541	มาก	

จากตาราง 12 แสดงว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา ($\mu=3.99$) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา ($\mu=3.91$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปางสังกัตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐาน ด้านมาตรการส่งเสริม

ที่	มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม	μ	σ	ระดับความสำเร็จ	อันดับความสำเร็จ
1	สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรม พิเศษ เพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	3.68	.693	มาก	2
2	ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย	3.69	.465	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม		3.69	0.579	มาก	

จากตาราง 13 แสดงว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปางสังกัตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ($\mu=3.69$) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรมพิเศษ เพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้นตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ($\mu=3.68$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปางสังกัตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปางสังกัตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวม ดังปรากฏในตาราง 14

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัย
ที่นำจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวม

ที่	ปัจจัยที่นำจะส่งผลต่อความสำเร็จ ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ การปฏิบัติ
1	ด้านผู้บริหาร	4.22	0.606	มาก	5
2	ด้านครูผู้สอน	4.42	0.579	มาก	4
3	ด้านการวางแผน	4.50	0.513	มาก	3
4	ด้านการมีส่วนร่วม	4.08	0.623	มาก	6
5	ด้านชุมชน	3.96	0.628	มาก	7
6	ด้านการเรียนการสอน	4.55	0.475	มากที่สุด	2
7	ด้านระบบประกันคุณภาพภายใน	4.59	0.489	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม		4.33	0.559	มาก	

จากตาราง 14 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ
ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
($\mu=4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านระบบ
ประกันคุณภาพภายใน ($\mu=4.59$) และด้านการเรียนการสอน ($\mu=4.55$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก
คือ ด้านการวางแผน ($\mu=4.50$) ด้านครูผู้สอน ($\mu=4.42$) ด้านผู้บริหาร ($\mu=4.22$) ด้านการมีส่วนร่วม
($\mu=4.08$) และด้านชุมชน ($\mu=3.96$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน ดังปรากฏในตาราง 15-21

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านผู้บริหาร

ที่	ด้านผู้บริหาร	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับการปฏิบัติ
1	มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล มีความคิดสร้างสรรค์ ริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ	4.15	.583	มาก	3
2	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.13	.611	มาก	4
3	มีความขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน	4.51	.575	มากที่สุด	2
4	มีมนุษยสัมพันธ์และติดต่อประสานงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	3.81	.666	มาก	5
5	มีความรู้ความสามารถและมีความสนใจในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.52	.597	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม		4.22	0.606	มาก	

จากตาราง 15 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.22$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถและมีความสนใจในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu=4.52$) และผู้บริหารมีความขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน ($\mu=4.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล มีความคิดสร้างสรรค์ ริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ ($\mu=4.15$) ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\mu=4.13$) และผู้บริหาร มีมนุษยสัมพันธ์และติดต่อประสานงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ($\mu=3.81$) ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปางสังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 2 ด้านครูผู้สอน

ที่	ด้านครูผู้สอน	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับการปฏิบัติ
1	มีความรู้ ความเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	4.41	.653	มาก	3
2	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้เรียน ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชน	4.32	.592	มาก	4
3	ปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเท เสียสละ อุทิศเวลาเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม	4.58	.523	มากที่สุด	2
4	รักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับได้อย่างเหมาะสม	4.63	.486	มากที่สุด	1
5	มีการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.14	.639	มาก	5
ค่าเฉลี่ยรวม		4.42	0.579	มาก	

จากตาราง 16 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปางสังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ครูผู้สอนรักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับได้อย่างเหมาะสม ($\mu=4.63$) รองลงมา คือ ครูผู้สอนปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเท เสียสละ อุทิศเวลา เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ($\mu=4.58$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\mu=4.41$) รองลงมา คือ ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้เรียน ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชน ($\mu=4.32$) และครูผู้สอนมีการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ($\mu=4.14$) ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปางสังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการวางแผน

ที่	ด้านการวางแผน	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับการปฏิบัติ
1	มีแผนงบประมาณและแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา และต้นสังกัด (Plan)	4.54	.502	มากที่สุด	3
2	มีการปฏิบัติตามแผน/ โครงการที่กำหนดไว้(Do)	4.77	.424	มากที่สุด	1
3	มีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลตามแผนงานที่กำหนดไว้ด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง (Check)	4.18	.659	มาก	5
4	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Action)	4.32	.522	มาก	4
5	มีการรายงานผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.71	.459	มากที่สุด	2
ค่าเฉลี่ยรวม		4.50	0.513	มาก	

จากตาราง 17 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปางสังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีการปฏิบัติตามแผน/ โครงการที่กำหนดไว้ (Do) ($\mu=4.77$) รองลงมา คือ มีการรายงานผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ($\mu=4.71$) และมี

แผนงบประมาณและแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมาย วิสัยทัศน์และ พันธกิจ ของสถานศึกษาและต้นสังกัด (Plan) ($\mu=4.54$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Action) ($\mu=4.32$) และมีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลตามแผนงานที่กำหนดไว้ด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง (Check) ($\mu=4.18$) ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วม

ที่	ด้านการมีส่วนร่วม	μ	σ	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ การปฏิบัติ
1	บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการ เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.65	.505	มากที่สุด	1
2	บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็น และการวางแผนงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา	4.19	.685	มาก	2
3	บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา	4.03	.664	มาก	3
4	บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา	3.91	.742	มาก	4
5	บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	3.60	.518	มาก	5
ค่าเฉลี่ยรวม		4.08	0.623	มาก	

จากตาราง 18 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ที่สุดอยู่ 1 ข้อ คือ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\mu=4.65$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการวางแผนงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($\mu=4.19$) รองลงมา คือ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ($\mu=4.03$) บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา ($\mu=3.91$) และบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ($\mu=3.60$)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านชุมชน

ที่	ด้านชุมชน	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับการปฏิบัติ
1	ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการประชุมและการวางแผนงาน / โครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา	3.74	.729	มาก	3
2	ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และภูมิทัศน์ในสถานศึกษา	4.51	.552	มากที่สุด	1
3	ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเป็นวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียน	3.12	.534	ปานกลาง	5
4	ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้	4.05	.622	มาก	4
5	ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนด้านงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา	4.37	.705	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวม		3.96	0.628	มาก	

จากตาราง 19 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอโป่งสังข์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และภูมิทัศน์ในสถานศึกษา ($\mu=4.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ($\mu=4.37$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ ($\mu=4.05$) และผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการประชุมและการวางแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($\mu=3.74$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเป็นวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้แก่ คณะครูและนักเรียน ($\mu=3.12$) ตามลำดับ

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอโป่งสังข์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการเรียนการสอน

ที่	ด้านการเรียนการสอน	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับการปฏิบัติ
1	กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องและตรงตามหลักสูตรที่กำหนดไว้	4.67	.501	มากที่สุด	1
2	กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับวัย ความพร้อม และสนองความต้องการของผู้เรียน	4.63	.486	มากที่สุด	3
3	มีการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง และพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ	4.65	.479	มากที่สุด	2
4	มีการประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	4.24	.432	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม		4.55	0.475	มากที่สุด	

จากตาราง 20 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปางสังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องและตรงตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ($\mu=4.67$) รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง และพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ($\mu=4.65$) และกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับวัย ความพร้อม และสนองความต้องการของผู้เรียน ($\mu=4.63$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ มีการประเมินผลพัฒนาการผู้เรียนด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง ($\mu=4.24$) ตามลำดับ

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปางสังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านระบบประกันคุณภาพภายใน

ที่	ด้านระบบประกันคุณภาพภายใน	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับการปฏิบัติ
1	มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.67	.474	มากที่สุด	2
2	มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการพัฒนาความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	4.63	.512	มากที่สุด	4
3	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	4.71	.459	มากที่สุด	1
4	มีการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานโดยบุคลากรในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด	4.35	.479	มาก	6
5	มีการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยบุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด	4.51	.528	มากที่สุด	5
6	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เพื่อรายงานให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	4.64	.483	มากที่สุด	3
ค่าเฉลี่ยรวม		4.59	0.489	มากที่สุด	

จากตาราง 21 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านระบบประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.24$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($\mu=4.71$) มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\mu=4.67$) สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เพื่อรายงานให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ($\mu=4.64$) มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการพัฒนาความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\mu=4.63$) และมีการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ($\mu=4.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานโดยบุคลากรในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ($\mu=4.35$)

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยาเขต 2” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยาเขต 2 และศึกษาระดับปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การวางแผน การมีส่วนร่วม ชุมชน การเรียนการสอน และระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยาเขต 2 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พะเยา เขต 2 ที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบ 3 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 (ระหว่างวันที่ 6 มิถุนายน 2554 ถึงวันที่ 24 สิงหาคม 2554) รวม 4 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียน ชุมชนบ้านดอนไชย โรงเรียนชุมชนบ้านบอน โรงเรียนบ้านใหม่ปางค่า (ภูลังกานุสรณ์) และโรงเรียนราชานุเคราะห์ กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 70 คน และ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด 78 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) แบบมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 100 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.1 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 44.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.6 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 25-34 ปี ร้อยละ 43.6 ส่วนอายุน้อยกว่า 25 ปี มีเพียงร้อยละ 3.8 โดยเป็นครูผู้สอน ร้อยละ 89.8 ผู้บริหารและประธาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 5.1 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี ร้อยละ 48.7 รองลงมา คือ 11-20 ปี ร้อยละ 39.8 และ 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.5

2. ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.82$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ($\mu=4.12$) มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ($\mu=3.95$) มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม ($\mu=3.69$) และ มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ($\mu=3.55$)

2.1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้เรียนสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา นันทนาการตามจินตนาการ ($\mu=4.68$) และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\mu=4.44$) รองลงมา คือ ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ ($\mu=4.41$) และผู้เรียนตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\mu=4.36$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ ผู้เรียนสามารถนำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง ($\mu=3.45$) ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ($\mu=3.42$) และผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน ($\mu=3.36$) ตามลำดับ

2.2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา พบว่า ส่วนมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าระดับความสำเร็จมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ($\mu=4.86$) รองลงมา คือ ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ ($\mu=4.65$) และครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา ($\mu=3.42$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก ใน 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu=4.59$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา ($\mu=4.56$) และสถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ($\mu=4.53$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมี 2 ข้อ คือ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ($\mu=3.44$) และคณะกรรมการ

สถานศึกษากำกับติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย ($\mu=3.14$)

2.3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ($\mu=3.60$) รองลงมา คือ สถานศึกษาศึกษา มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\mu=3.50$)

2.4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา ($\mu=3.99$) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา ($\mu=3.91$)

2.5 มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ($\mu=3.69$) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรมพิเศษ เพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้นตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ($\mu=3.68$)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การวางแผน การมีส่วนร่วม ชุมชน การเรียนการสอน และระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปางสังกัต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านระบบประกันคุณภาพภายใน ($\mu=4.59$) และด้านการเรียนการสอน ($\mu=4.55$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผน ($\mu=4.50$) ด้านครูผู้สอน ($\mu=4.42$) ด้านผู้บริหาร ($\mu=4.22$) ด้านการมีส่วนร่วม ($\mu=4.08$) และด้านชุมชน ($\mu=3.96$) ตามลำดับ

3.1 ด้านผู้บริหาร พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.22$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถและมีความสนใจในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu=4.52$) และผู้บริหารมีความขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน ($\mu=4.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล มีความคิดสร้างสรรค์ ริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ ($\mu=4.15$) ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\mu=4.13$) และผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์และติดต่อประสานงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ($\mu=3.81$) ตามลำดับ

3.2 ด้านครูผู้สอน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ครูผู้สอนรักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับได้อย่างเหมาะสม ($\mu=4.63$) รองลงมา คือ ครูผู้สอนปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเท เสียสละ อุทิศเวลา เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ($\mu=4.58$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\mu=4.41$) รองลงมา คือ ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้เรียน ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชน ($\mu=4.32$) และครูผู้สอนมีการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ($\mu=4.14$) ตามลำดับ

3.3 ด้านการวางแผน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีการปฏิบัติตามแผน/โครงการที่กำหนดไว้ (Do) ($\mu=4.77$) รองลงมา คือ มีการรายงานผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ($\mu=4.71$) และ มีแผนงบประมาณและแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาและต้นสังกัด (Plan) ($\mu=4.54$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Action) ($\mu=4.32$) และมีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลตามแผนงานที่กำหนดไว้ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง (Check) ($\mu=4.18$) ตามลำดับ

3.4 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดอยู่ 1 ข้อ คือ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\mu=4.65$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ บุคลากรในสถานศึกษา

ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการวางแผนงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($\mu=4.19$) รองลงมา คือ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ($\mu=4.03$) บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา ($\mu=3.91$) และบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการประเมินผล การปฏิบัติงานของสถานศึกษา ($\mu=3.60$) ตามลำดับ

3.5 ด้านชุมชน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนา ปรับปรุงอาคารสถานที่และภูมิทัศน์ในสถานศึกษา ($\mu=4.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ($\mu=4.37$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ ($\mu=4.05$) และผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการประชุม และการวางแผนงาน/ โครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($\mu=3.74$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการเป็นวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้แก่คณะครู และนักเรียน ($\mu=3.12$) ตามลำดับ

3.6 ด้านการเรียนการสอน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องและตรงตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ($\mu=4.67$) รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง และพัฒนาผู้เรียน อย่างเต็มศักยภาพ ($\mu=4.65$) และกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและ สนองความต้องการของผู้เรียน ($\mu=4.63$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ มีการประเมินผล พัฒนาการผู้เรียนด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง ($\mu=4.24$) ตามลำดับ

3.7 ด้านระบบประกันคุณภาพภายใน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.24$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($\mu=4.71$) มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\mu=4.67$) สถานศึกษามีการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เพื่อรายงานให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ($\mu=4.64$) มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการพัฒนาความรู้

ความสามารถเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\mu=4.63$) และมีการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยบุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ($\mu=4.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ มีการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานโดยบุคลากรในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ($\mu=4.35$)

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งนี้ เป็นการดำเนินการเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ) ในรอบที่ 3 ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งที่ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษา ในรอบที่ 3 นี้ ได้มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเองให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น ตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด นอกจากนี้ในแต่ละโรงเรียนก็ได้นำผลการประเมินภายนอกจากครั้งที่ 1 และ 2 มาใช้ประกอบการวางแผนในการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ดังเช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป., หน้า 7) ได้กล่าวว่าการประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐาน ของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ ดังนั้นการดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินงานตาม 3 ขั้นตอน คือ 1.การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน 2.การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด 3.การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง

2. การวิเคราะห์ระดับปัจจัย ที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านระบบ

ประกันคุณภาพภายในและด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนที่ศึกษาได้เน้นการสร้างควมตระหนักและความเข้าใจในระบบ การประกันคุณภาพภายในและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน แก่บุคลากรในโรงเรียน และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบ จนเป็นที่ยอมรับว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทุกคนทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของหลาย ๆ ท่าน เช่น สุชาย จินะเสนา (2548, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากฎเก็ด พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 9 ปัจจัย คือ ทศนคติและทักษะ ภาวะผู้นำ คุณภาพการสอนของครู การสื่อสาร ทีมทำงาน แรงจูงใจในการทำงาน ความร่วมมือและการสนับสนุนจากแหล่งอื่น การนิเทศ กำกับติดตามการจัดการศึกษา และระบบคุณภาพและขอข่ายความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทศนีย์ หมู่คำ (2547, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านชุมชน ด้านการเรียนการสอน และด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดกำแพงเพชร ขวัญเรือน จำปางาม (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน และด้านชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กวี ครองแก้ว (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1.ความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2.ปัจจัยด้านผู้บริหาร คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อาจารย์ผู้สอน การมีส่วนร่วม และการวางแผนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และมีด้านเดียวที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ด้านอาจารย์ผู้สอน 3.ปัจจัยด้านผู้บริหาร คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อาจารย์ผู้สอน การมีส่วนร่วม และการวางแผน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ

จากผลสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 ที่ประสบความสำเร็จและผ่านการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบ 3 จากหน่วยงานภายนอกได้นั้น ได้อาศัยปัจจัยต่าง ๆ เป็นส่วนช่วยให้การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะปัจจัยในด้านระบบการประกันคุณภาพและการเรียนการสอน ที่จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานและการพัฒนางานที่ดี มีการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพอยู่เสมอ จึงจะทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ และได้มาตรฐานตรงตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. หน่วยงานต้นสังกัด ควรนำผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่พบว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอน มีส่วนสำคัญที่สุดที่จะทำให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การส่งเสริม สนับสนุน ในด้านการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน งบประมาณ อบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนด้านเทคนิค รูปแบบการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้หน่วยงานต้นสังกัดควรจะนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปขยายผลให้แก่สถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวางแผนในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและเตรียมพร้อมรับการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก

2. สถานศึกษา ควรนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการเตรียมรับการประกันคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือกันในการวางแผนการดำเนินงานของบุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ผู้บริหาร ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติตามแผนที่ได้วางแผนไว้และการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ให้กับผู้เรียน

4. ครูผู้สอน ควรมีเทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน รู้จักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการเรียนของตนเอง ให้ดียิ่งขึ้น และควรมีความรู้ ความเข้าใจ สนใจ ในระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้มากยิ่งขึ้น

5. ชุมชน ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ กับทางสถานศึกษาให้มากขึ้น มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้โรงเรียน ให้สถานศึกษา ในด้านการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเป็น แหล่งเรียนรู้ ให้ความร่วมมือในการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และภูมิทัศน์ในสถานศึกษา ให้ความร่วมมือในการเป็นวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียน และสนับสนุน ด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการสร้าง ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มากขึ้น

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความสำคัญของปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมและด้านชุมชน เพื่อยกระดับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในให้มีระดับที่สูงขึ้น ประสบความสำเร็จ มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวี ครอบแก้ว. (2546). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือ**. วิทยานิพนธ์ คม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (19 ธันวาคม 2545). **ราชกิจจานุเบกษา**. 119 (123ก). หน้า 28.
- ขวัญเรือน จำปางาม.(2546).**ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญจังหวัดกำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์ คม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- จินตนา สุขสมแดน.(26 ตุลาคม 2553). **จุดเน้นคุณภาพผู้เรียนจุดเปลี่ยน การปฏิรูปการศึกษาไทย**.สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.kan2.go.th/index.php? Option>.
- ทัศนีย์ หมูคำ. (2547). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดกำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์ คม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). (19 ธันวาคม 2545). **ราชกิจจานุเบกษา**. 119 (123ก)
- รุ่งเรือง สุขาภิรมย์.(2542). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน**.วิทยานิพนธ์, กศ.ด., มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, กรุงเทพฯ.
- ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **ปฏิรูปการศึกษา: ก้าวอย่างมั่นใจ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สุชาย จินะเสนา. (2548). **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภูเก็ต**. วิทยานิพนธ์ คม., มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2543). **แนวทางการประกันคุณภาพภายใน**

- สถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.**
- สำนักงานรับรองมาตรฐาน. (2546). **ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรีนนรู้. อ้างจาก สุขชาย จินะเสนา.(2548). **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากฎเก็ด. วิทยานิพนธ์ คม., มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.**
- สมคิด พรหมจ้อยและสุพักตร์ พิบูลย์. (2544). **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานนทบุรี.** สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมชาย เทพแสง. (2548). **การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการจัดการคุณภาพโดยรวมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพ.**
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2541). **การประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารวิชาการ.** 1(5). 27-40.
- เรวดีวิจัย. (2554). **ปฏิทินการประเมินในแต่ละสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาพะเยากลุ่ม 4(1/54).** สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.rrecm.blog.com/page/2/>
- Best, J.W. (1981). **Research in education. Englewood cliffs: Prentice Hall.** อ้างจาก บุญชุม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7).** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Cronbach, Lee J. **Essentials Of Psychological Testing. 3rd ed, New York: Harper & Row Publishers, 1970.** อ้างจาก บุญชุม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7).** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- Murgatroyd, Stephen and Morgan, Colin. (1994). **Total Quality Management and the School**.
Buckingham: open University Press,
- Oakland, S. (1993). **Total Quality Management: The route to improving performance**.
University Of Bradford Butter Worth, London: Heinemann.
- Hoffman, L. & Julius, E. (1995). **Total Quality Management: Implication for higher education**. Missouri: Prescott Publishing.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มปง 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

คำชี้แจง

- งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและระดับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มปง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
- ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน
- แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพและข้อมูลทั่วไป
ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- ข้อมูลที่ได้รับจากท่านมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งจึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริง คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อท่านหรือผู้อื่นประการใด

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์

นางสาวอชรี วงศ์กา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในหน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

ข้อที่	สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ	
	☐ ชาย	
	☐ หญิง	
2	อายุ	
	☐ น้อยกว่า 25 ปี	
	☐ 25 – 34 ปี	
	☐ 35 ปีขึ้นไป	
3	ตำแหน่งหน้าที่	
	☐ ผู้บริหารโรงเรียน	
	☐ ครูผู้สอน	
	☐ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	
4.	ประสบการณ์ในการทำงาน / ดำรงตำแหน่ง	
	☐ 1 – 10 ปี	
	☐ 11 – 20 ปี	
	☐ 20 ปีขึ้นไป	

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ระดับความสำเร็จ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและ ส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น						
64	สถานศึกษาจัดโครงการ กิจกรรมพิเศษ เพื่อ ตอบสนองนโยบาย จุดเน้นตามแนวทาง การปฏิรูปการศึกษา	...	...	...	...	...	[ ]
65	ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย.....	...	...	...	...	...	[ ]

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความที่ระบุถึงปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาและพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อแล้วทำ เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับปัจจัย
ที่ตรงกับความเป็นจริงของโรงเรียน ท่านมากที่สุด โดยแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ในเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ในเรื่องนั้น ๆ มาก
- 3 หมายถึง มีระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ในเรื่องนั้น ๆ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ในเรื่องนั้น ๆ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ในเรื่องนั้น ๆ น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะทั่วไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์
นางสาวอชรี วงศ์กา
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา

อธิธานศัพท์

อธิธานศัพท์

การประกันคุณภาพภายใน	การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา
มาตรฐานการศึกษา	ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา
ระดับความสำเร็จ	ค่าเฉลี่ยของผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวชี้วัด
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	สิ่งที่เกี่ยวข้องกับ ความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านชุมชน ด้านการเรียนการสอน และด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	อัชรี วงศ์กา
วัน เดือน ปี เกิด	6 มกราคม พ.ศ. 2526
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 33 หมู่ 1 ตำบลต้า อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนราชานุเคราะห์43 หมู่ 7 ตำบลผาซางน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ.1
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2553-ปัจจุบัน ครู ค.ศ.1 โรงเรียนราชานุเคราะห์ อำเภอปง จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2551-2553 ครูผู้ช่วยโรงเรียนไตรมิตรวิทยา อำเภอเวียงแก่น จังหวัด เชียงราย
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 คบ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

